

LEON VERDONSCHOT

Pollux & **Verdonschot**

Geen slachtoffer, maar doelwit

In de tien jaar dat ik in Amsterdam woonde, was de aanwezigheid van de P. C. Hooftstraat (mensen laten 'straat' graag weg, alsof ze het over de schrijver hebben) vooral iets waar anderen naar vroegen. Ik had er niets te zoeken. Sommige straten lijken bedoeld voor bepaalde mensen, en ik ben kennelijk geen P. C. Hooftstraat-mens. Nu woon ik in Maastricht, en daar ligt ook zo'n straat vol luxe waar mensen over beginnen als ze mijn woonplaats horen: de Stokstraat. Ook chic, maar stijlvoller dan het schreeuwerige bladgoud van de P. C. Hooftstraat.

Dat de geschiedenis van de Stokstraat nogal afwijkt van het heden, blijkt wel uit de ondertitel van het boek dat journalist Frank Bokern erover heeft geschreven: *Crapuul, kroniek van een krottenwijk*. Het is de geschiedenis van de verwaarloosde wijk Stokstraatkwartier, van de miserabele toestand waarin arbeiders lang moesten wonen. Het boek lijkt een open wond te raken. Zaterdagmiddag vertelde Bokern erover in een afgelden zaal in Centre Céramique. Ook de betrokkenen zelf waren er, die enkele decennia geleden nog geacht werden te 'resocialiseren' in een woonschool.

Een deel van Bokerns research viel te lezen in een hoek van de zaal. Daaronder ook het 'onderzoek' dat in de jaren vijftig in opdracht van de gemeente Maastricht werd gedaan naar de bewoners van de wijk, door sociaal geograaf Litjens. Het is verbijsterend hoe die schreef over bewoners, zodat ze konden worden gedwongen tot verhuizen: 'De man is voortdurend dronken, 's nachts werkt hij in de mijn. De vrouw is vuil en geraffineerd. Vroeger had ze omgang met andere mannen.' Iets verderop: 'Het gedrag der meisjes is niet goed: seksueel wangedrag, veel bioscoopbezoek.' Over een ander gezin schrijft Litjens eveneens alsof hij rechtstreeks uit het kalifaat komt gewandeld: 'De vrouw kan geen huishouden besturen, is zeer slordig en erg uithuizig.'

Na zijn verhaal kreeg Bokern een vraag uit de zaal: moet je alles wat de bewoners is aangedaan 'zien in de tijd'? Precies dat had hij gedaan, antwoordde Bokern: „Mijn centrale vraag was eigenlijk: heeft de gemeente het geweten? Nou, de gemeente heeft het verdomde goed geweten. Het waren toen ook misstanden. In 1851 werden het al middeleeuwse toestanden genoemd.”

Bokern haalde de Nationale Ombudsman aan, die laatst stelde dat mensen geen slachtoffer, maar doelwit waren van de overheid. Dat ging niet over de Stokstraat, maar over de toeslagenaffaire. Zoals het ook over de mensen in Groningen had kunnen gaan, die massaal kampen met stress en depressies door ruim tien jaar ellende, waarover nu een parlementaire enquête is begonnen. Ik heb uiteraard geen idee wat daar uitkomt. Maar wel een vermoeden van een passage over een overheid die het verdomde goed heeft geweten.

REAGEREN?

redactie@delimburger.nl